אגרות הראי"ה - כרך ג' - אגרת תתב

תמצית האגרת

תאריך ומקום: כ"ג טבת תרע"ז - לונדון
נמען: בנו, הרב צבי יהודה

מאמריקה הוצע לאגד את כל בני הארץ בגולה, והרב קוק נוטה להסכים, אף שקשה לאחד את הסוגים השונים. הלכה: מותר לסגור את הצינור הפרטי של הגז אחרי שהכללי כבר סגור - 'כל שאינו מחוסר צידה'. על אכילת בשר: הרב קוק מזהיר שלא תגרום חולשה, ושלא ללכת אחרי 'תנועת צער בעלי חיים', שברובה יש 'טינא גנוזה של שנאת הבריות', כפי שמעיד מקומה אצל שונאי ישראל. רעיון 'העלאת הנפש הבהמית' בסוד התורה נותן לחי יותר מכל 'חמלה חנוקת רוח'.

עיקרי הדברים

- אגודת בני הארץ.
- סגירת גז בשבת.
- נגד צמחונות מחלישה.
- ביקורת על תנועת צער בעלי חיים.

נוסח האגרת

ב"ה[1] כ"ג טבת עזר"ת[2].

בני מחמדי שליט"א[3], נתעכבו דברי מפני מניעות שונות. אקוה שכבר קבלת את מכתבי העבר, אשר תראה ממנו כי באלו הימים נטרדתי הרבה, ובכ"ז[4] אקוה בעה"י[5] שיהי'[6] עוזר לי להתאמץ בהתפקידים הרוחניים שהם נדרשים ממני במעמק החפץ הנשמתי, אע"פ[7] שהם מתעלמים הרבה מאד מצד ההטרדות החברותיות.

הגיעני מכתב מאמריקא מאחד מבני א"י[8] בהתעוררות מרובה לעשות אגודה כללית מכל בני א"י הנפוצים בגולה בארצות שונות לעסוק בטובת א"י בהוה ובעתיד. והנה זה כבר הימים חשבתי ע"ד[9] הצעה זו. אבל קשה להגשימה מפני ההתערבות של הסוגים השונים שאינם מתאחים. אבל כפי מה שידעת הלך רוחי הנני נוטה להסכים שדגל אה"ק[10] וחמדת שאיפת בנין האומה הוא עולה למעלה במקום שאין שום יד זרה שולטת שם להרס ולהחשיך את האור הגדול, אשר יזרח ממכלל יופי משוש כל הארץ.

---

1 ב"ה - ברוך השם
2 עזר"ת - השנה תרע"ז (1916/1917) - כתובה במילה "עזרת"
3 שליט"א - שיחיה לאורך ימים טובים אמן
4 ובכ"ז - ובכל זאת
5 בעה"י - בעזרת השם יתברך
6 שיהי' - שיהיה
7 אע"פ - אף על פי
8 א"י - ארץ ישראל
9 ע"ד - על דבר
10 אה"ק - ארץ הקודש

ע"ד סתימת הצינור הפרטי של הגז הכבוי אחר שכבר הכללי סתום הוא, פשוט שאין כאן בית מיחוש, והוא יותר פשוט להיתר מצד צבי דד' ק"ז, דהוא פטור ומותר כדאי' התם, כיון שכבר ניצד אע"פ שמוסיף צדה על צדתו, וככללא דכל שאינו מחוסר צידה אין בו משום צידה, כסוגיא דפרק אין צדין, ופשוט דה"ה בכל המלאכות כבישול אחר בישול. ואיני מוצא מקום להחמיר בזה ובפרט דאיכא ג"כ[11] קצת חשש סכנה ח"ו[12] שמא יפתח הצינור הכללי ויצא הגז, שכמה תקלות וסכ"נ[13] באים ע"ז[14] ד"י[15], וחלילה להחמיר.

צדקת בהערתך שכתבתי הרי"ע[16] במקום הר"ש[17] תיבון, זכרם לברכה. וע"ד[18] פרטי פרטיות של כל עניני מצביך. מה ינעם לי בני יקירי אם בכל מכתב תודיענו מכל בפרטיות. הלא הדרישה בעצמה כההודעה וההפרטה מוסיפה אומץ וצהלה לנו הוריך הדורשים הקשורים במעמקי חיים לאהבתך, ולתקות אשרך והדר פארך, ולך בן יקיר אשר תחדה נפשנו השוקקה בריווי צמאונינו בארץ נודנו לשיח בהגיון כל מעשיך ופרטי מפעלותיך שיחך ושיגך וכל פינותיך, לאור קודש ורוממות חיים, של טוהר קודש ועז ד', אשר יופיע עליך מאוצר ברכתו, רוח נדיבה, וששון גבורה ונעימת נצח.

ע"ד אכילתך עיקר כונתי שתדקדק יפה יפה אם לא תגרום מניעת אכילת בשר חלילה שום רפיון כל דהו בהתפתחות האומץ הגופני והנפשי, ושלא ללכת שבוי אחרי הדולגים על ההרים של תנועת צער בע"ח, שרובם כמדומה יש במעמקי רוחם טינא גנוזה של שנאת הבריות, וכל המדות המסתעפות ומכורכות עמה, ודי לנו ההוכחה של תפיסת המקום אשר לתנועה זו במחנה האפל של שונאי ישראל המעמיקים ברשעתם, אע"פ שיש מקום לניצוץ אורה זה להיות חודר לפעמים אצל גדולי קדושי רוח השואפים לרוממות קדשי קדשים, לדלות מים עמוקים, מבאר מים חיים, מנחל ד', אשר יצא מבית ד' להשקות את נחל השיטים. והרעיון המקודש של העלאת נפש הבהמית ונצוצות הקודש, ההולך בסוד שיח צפונות רזי תורה, הוא נותן לאומץ המוסר האנושי, ולאושר כל חי בכללו, בהצטרפות כל היש, כל מעשה ד' הגדול, הרבה יותר מכל מה שתוכל כל חמלה חנוקת רוח לתן בחולשתה וכעסה גם יחד.

דבריך היקרים בהרצאותיך הנעימוני ביפעתם. אולי תקח מועד לסדר סדר טכני, בדרך הסתעפות והתגלגלות המחשבות והשאיפות הבאות מיסודם, ומה טוב שתסמכם בסמוכין של עניני תורה, שבאמת ממקורה הקדוש הם נובעים, ויהיו לי לשמחה מכופלה בעזה"י[19].

מפני הטרדות השונות קשה לי להאריך כעת ולמלא חפצך בעניני ההערות והשאלות, ואתך הסליחה. חזק בני חמודי ואמץ, התעודד והתרומם ברוחך הטהור ובכל מצעדיך לטובה, ואור ד' יאיר עליך להרחיב לבך בכל טוב כנה"י[20] ונפש אביך המחכה לתשועת ד',

הק' אברהם יצחק ה"ק

נוסח האגרות וההערות: אגרות הראי"ה, כרכים א׳-ד׳

---

11 ג"כ - גם כן

12 ח"ו - חס ושלום

13 וסכ"נ - וסכנת נפשות

14 ע"י"ז - על ידי זה

15 ד"י - ד' ירחם

16 הרי"ע - הרב רבי שמות שמתחילים באותיות י, ע (למשל: יעקב + עזריאל) - הפירוש המדויק תלוי בשם האדם

17 הר"ש - הרב רבי שם שמתחיל באות ש (כגון שמואל / שלמה / שמעון / שמחה / שאול) - הפירוש המדויק תלוי בשם האדם

18 וע"ד - ועל דבר

19 בעזה"י - בעזרת השם יתברך

20 כנה"י - כנפשו היקרה